

Medlemsblad från Folksams Fältveteraner (FFV)

Det var ju ett tag sedan vi hörde av oss, så det är något fylligare än vad det brukar vara. Vi sänder ut det som brev eftersom det är så många sidor i stället för e-post (till er som har det...).

Det här året känns på många sätt annorlunda, med först en seg och kall vinter och därefter vår och sommar med en hetta, sol och torka som ingen tidigare varit med om och slagna värerekord sen statistik började föras. I skrivande stund nu i november slås även höstrekord avseende värme.

Det är inte utan att många känner oro för den klimatförändring som en i stort sett enig forskarkår anser.

Trots det är det svårt att få frågan högt upp på den politiska dagordningen och det finns även starka män som Trump, Bolsonaro och Åkesson som hävdar att det är trams eller konspiration och skulle det nu vara ett problem ska det åtgärdas någon annan stans och att vi ska fortsätta shopa loss och fortsätta konsumera fossila energikällor!!

Vad gör Folksam som under många år har en hög miljöprofil. Förutom råd och rön som vi nog alla känner till satsar man i dag kapital på s.k. Gröna obligationer. f.n. har man placerat 20 miljarder och med målet att innan årets utgång ha 25 miljarder.

Ett annorlunda år och ett nytt rekord är det även inom den svenska politiken med vem tar vem för att bilda en regering. Rekordet innehar Belgien med 541 dagar för att bilda en regering, men så långt ska det väl inte behöva bli i vårt land, även om det till slut skulle utmynna i ett nyval och kanske nya frågetecken.

Lokalpolitiken är också svår att känna igen inte minst för oss i landets södra del där flera kommuners väljare anser att SD har de mest kompetenta och visionära företrädarna.

I Hörby t.ex. har dom sin första kommunstyrelseordförande som inte har någon tidigare belastning!

Styrelsen i FFV har under året haft två sammanträden och eftersom vi numera är en riksstyrelse i motsats till tidigare en regional sammansättning blir det inte så ofta vi kan träffas.

Det vi framförallt haft på dagordningen har varit att se över medlemsförteckningen och kontakta de medlemmar som inte erlagt sin medlemsavgift för året (200/300).

Det har varit trevligt att ringa runt och prata med tidigare kollegor och medlemmar.

Den andra frågan vi behandlat är var och hur vi ska ha vårt årsmöte 2019.

Ni hade kanske inte känt igen gamla Folksam om ni hade kommit på besök. När vi var på HK i september gick alla omkring med sin dator. Anledningen är att ingen har något eget kontorsrum som arbetsplats utan när man kommer slår man sig ner på en ledig plats och börjar jobba. Allt finns ju digitalt, så det behövs ingen fast plats för pärmar och annat som vi var vana vid. Det sägs att om alla skulle vara på plats samtidigt så räcker inte platserna till! I det avseende tycker jag nog att det var bättre förr, eller...

Årsmöte 2019

Här får du lite information, så du kan skriva in det i din nya och oförbrukade almanacka för nästa år.

Preliminärt föreslår vi 20-22 augusti och att vi träffas i Stockholm vilket nog är det smidigaste att komma till för flertalet av oss. Den 20:e augusti träffas vi på HK för att starta med själva årsmötet och då kan även de som inte följer med oss övriga som transporteras till färjan som sen tar oss till Lettland (dom flesta av oss har nog inte varit där...). Kamratmiddag efter att vi fått våra hytter och en välkomstdrink.

När vi har anlänt Riga kommer en guide visa oss denna gamla stad och naturligtvis kommer vi att få egen tid att ströva runt.

Dagen avslutas med fortsatt trevligt på båten och ankomst Stockholm i behagligt sen morgon. Vi har förhandlat med rederiet så det lär bli ett för dig/er ett prismässigt intressant årsmöte. Mer och närmare information kommer senare.

Och du...har du inte varit inne på vår hemsida gör gärna ett besök www.faltveteranerna.se och känner du på dig att du missat medlemsavgiften så är **BG 246-0210**.

Slutligen och framförallt inte minst några minnen från vår medlem Lennart Holmstedt i Eskilstuna som var infört i Folksam 100-års jubileumsbok 2008. Boken gavs ut i en begränsad upplaga så det är nog så att alla inte läst hans berättelse. Många känner nog igen sig och vi övriga får en möjlighet att känna historiens vingslag från Folksams historia och den betydelse vi alla spelat för ett framgångsrikt kooperativt företag som håller fortfarande (även om våra efterträdare saknar egna kontorsrum...).

Håll tillgodo så hörs framöver hälsar styrelsen för Folksams Fältveteraner

En fältmans bekännelser

Efter en bandad intervju med Lennart Holmstedt

Lennart Holmstedt berättar:

När jag i början på 1980-talet beslutade mig för att gå i förtida pension vid 62 års ålder var det många som undrade varför. Jag ansåg att det vore skönt att få några år extra som pensionär. 1988 blev det då definitivt att jag skulle gå i pension och då fick jag frågan av Tyra Tollefeldt som arbetade på huvudkontoret: Varför går du när det går så bra? Just därför, svarade jag. År 1987 var det bästa år som jag haft som DC (distriktschef) och då fann jag också anledning att trappa ned. Och det gjorde jag på följande sätt.

Jag skickade ut en inbjudan till samtliga DC i Sörmland och till FK (fältkontor) personal i Eskilstuna och den inbjudan lyder så här: "Att vara gift med Folksam i 34 år – en brudgum kåserar – scener ur ett äktenskap i tre akter: Örebro, Nybro, Eskilstuna – i pausen mellan akterna serveras ost, pain riche, grillad kyckling, druvor och rödvin."

I den vevan firade Folksam 80 år och då hade jag alltså varit verksam under halva den tiden, det vill säga i fyra decennier. Nu har det snart gått ytterligare två decennier och vi står inför ett 100-årsjubileum. Jag kan då konstatera att jag även varit med under det senaste decenniet därför att jag fortsatte som ombud en tid in på 90-talet. Jag har då varit verksam under 50-, 60-, 70-, 80- och 90-tal.

Nu kan jag ju inte använda rubriken från 1980-talet, utan det får bli en ny rubrik: En fältmans bekännelser. Men låt oss börja från början:

Erbjuden arbete i Folksam

Det är år 1953. Under åren 1951 till 1953 var jag ombudsman i Gävle arbetarkommun, men jag stod inför ett uppbrott: Antingen skulle jag fortsätta den politiska banan eller gå tillbaka till posten som jag då var tjänstledig från. Det var klenst ställt med tryggheten för ombudsmännen under det att statens kaka var liten men

säker. Så jag stod inför ett val: 1953 tog Åke Landell på Folksam kontakt med mig. Åke kände jag sedan tidigare. Han var gammal Gävlebo, han var nu centralchef i Borlänge och skulle flytta till Örebro. Han tillhörde visserligen en äldre generation SSU:are. Han var född 1916, jag var född 1926, men vi kände ändå varandra ganska väl. Han frågade mig om jag skulle vilja följa med honom till Örebro som sakassistent. Jag sa: Det är inte vettigt, jag kan inte ett dugg om försäkring. Ja, men det man inte kan, det kan man lära sig, sa Åke. Och det är en alldeles speciell arbetsuppgift som sakassistenten kommer att ha nu 1954. Saken är den, sa han, att 1955 kommer vi att få den allmänna sjukförsäkringen – en inkomstbaserad sådan. Och Folksam har mycket av sitt kollektiva bestånd bland olycksfallsförsäkring. Men det får vi inte ha kvar, för det är risk för överförsäkring. Det är mycket pengar som står på spel här och vi från Folksam vill rädda en del av de pengarna och föra över dem till grupplivförsäkring. På den tiden fanns ju inte någon tjänstegrupp-liv och de grupplivförsäkringar som fanns var små. Försäkringsbeloppen låg på 1 000 kronor, eller 2 000 i bästa fall. Det här skulle bli min uppgift, nämligen att ta kontakt med fackföreningsrörelsen och förmå dem att ändra sina olycksfallsförsäkringar till grupplivförsäkringar, till gagn för Folksam, men framförallt till gagn för den stora grupp försäkringstagare som fanns inom den kollektiva försäkringsrörelsen.

Ja, jag funderade ytterligare lite grann och sa: Att vara ute och prata med fackföreningsrörelsen, det tror jag att jag klarar för det satt i ryggmärgen eftersom jag varit ombudsman. Efter ett resonemang med min hustru Sylvia bestämde jag mig för att acceptera Åke Landells erbjudande och jag fick vara med på den första sexveckorskursen som hölls på Bocken på Kungsgatan i Stockholm. Jag fick då tillfälle att för första gången träffa höjdare i Folksam som Arvid Cederquist och Sture Rimmerfeldt. Och Sture var ju en speciell person. Här fick jag nu för första gången höra talas om de extroverta och de introverta människotyperna.

Den 4 januari startade resan från Gävle ner till Örebro. Jag åkte med John Hansson som var livassistent hos Gert Karlsson i Uppsala och Gert skulle flytta till Borås. Så det skulle alltså bli jag och John som skulle bli Åke Landells assistenter. Men den här resan blev en mardrömsresa. Jag hamnade mitt i den värsta storm som någonsin förekommit i Mellansverige med undantag av Gudrun. Stormen drog från Gävle neröver Hedesunda och Västmanland – skogen bara rasade – och vi kom till Sala, men sedan var det stopp. Vi fick ligga på golvet i Sala stadshotell – tillsammans med alla andra som inte kunde åka vidare. Dagen därpå kunde vi sakta rulla in mot Örebro. Ja, jag tänkte: Är detta ett gott eller dåligt omen att börja ett nytt arbete under sådana förhållanden?

Och jag måste nog säga att jag vantrivdes oerhört på mitt jobb under den för-

sta tiden. För det första hade jag ingen bostad. Jag saknade familjen, jag saknade min son Erik som var tre år. Jag kände mig osäker på jobbet för det visade sig att det var ju inte bara det här med kollektivförsäkring. Det var ju också hela sakförsäkringsområdet. Jag var på ombudsmöten i Lindesberg, Knud Jernberg var med, och introducerade nya hemförsäkringen och jag tyckte att ombuden kunde saker och ting mycket mer än vad jag kunde. Jag hade inget körkort, men tog senare körkortet i Örebro. Att åka i Bergslagen utan bil, det är inte lätt. En gång skulle jag till Järnboås, det ligger utanför Nora. Jag fick ta tåg till Ervalla, byta där, ta tåg till Nora, byta där och ta bussen och därpå ligga över. Och lika lång tid tog det dagen därpå för att åka hem. Ja, ibland kunde jag få det lite bättre för vi hade en DO (distriktsombudsman) som hette Elov Olsson som hade distrikt 205 och han hade det livdistriktet uppe i Bergslagen, så ibland kunde jag få åka med honom.

Men, som sagt, jag vantrivdes och jag tyckte att det bara blev värre och värre. Och jag minns alldeles särskilt en januarikväll med temperatur på minus 15 grader, då jag stod uppe i en by som heter Vasselhyttan, norr om Lindesberg, och väntar på bussen som ska köra mig in till Linde. Gud, vad jag då längtade efter Sylvia och Erik. Ja, det blev så allvarligt att jag ett par dagar senare rymde. Jag stack bort från kontoret och tog tåget till Stockholm. Jag nämnde ingenting till Åke Landell. Jag hade nämligen ett annat jobb på gång. Det var nämligen så att Tidens förlag hade köpt gamla Folket i Bild och FiB hade introducerat författaraftnarna och det startades bokklubbar runt om i landet och man fick människorna att läsa den litteratur som Ivar Lo-Johansson och Moa Martinsson hade skrivit. Tiden ville ta upp den här tankegången med författaraftnarna och det skulle vara en person som skulle hålla i detta, vara med författarna ute, få igång klubbarna på de olika orterna. Man hade annonserat och skrivit att personen ska ha god kännedom om arbetarrörelsen och dess historia, kunna uttrycka sig väl i tal och skrift och ha god organisationsvana. Och jag ansåg att jag uppfyllde dessa kriterier. Så jag åkte till Stockholm och fick träffa Alfons Gidlund som var chef för Tidens förlag. Vid detta tillfälle deltog Per Anders Fogelström och Jan Fridegård. Och vi satt och pratade. Alfons Gidlund bad mig gå ut en kvart och komma tillbaka och det gjorde jag. Och Alfons Gidlund sa: Du får jobbet. Låt mig då bara få fundera på det här, svarade jag, och jag vill prata med min hustru som finns i Gävle. Jag tar kontakt med er imorgon. Och det gjorde jag. Och jag tackade nej. Varför? Trots att jag vantrivdes så kunde jag helt enkelt inte svika Åke Landell. Han trodde ju på mig. Det bar mig därför emot att byta anställning.

Det blev ju så småningom också bättre. Jag kände mig allt mera kunnig om sakförsäkring och jag fick god kontakt med Kooperationen och arbetarrörelsen. Jag hade tidigare känt ombudsmän från ombudsmannakonferenser – Fridolf

Wirmark till exempel, som verkade i partidistriktet. Han tog kontakt med mig och redan första året jag var där så sa han: Du ska hålla två första-maj-föredrag. Det var visserligen på små orter, Ramsberg och Rockhammar. Men ändå, jag var stolt över att arbetarrörelsen gav mig ett sådant förtroende. Och därefter kom ju valet 1954 och då blev jag utrustad med filmapparat och tog mig ut på flera valmöten. På sätt och vis tyckte jag att jag hade fått ett lite bättre fotfäste här i livet.

Men det skulle komma förändringar som jag kanske inte hade sett, eller riktigt förstått. Det var nämligen så att en sakassistent och en livassistent skulle skifta jobb. Det innebar ju att John Hansson som var livassistent skulle gå över på sak och jag skulle börja arbeta med liv. Jag kände lite oro inför det här med livförsäkring, det måste jag nog säga. Hur skulle det gå? Men jag satte igång och på en punkt visade sig liv vara bättre än sak: Jag fick mycket bättre kontakt med ombuden. På liv var man ofta tillsammans med ombuden i den direkta försäljningen. De skulle stå för tipsen, assistenten följde med ut till kunderna och det dracks kaffe och det var en mera familjär kontakt med ombudskåren än på saksidan.

Åke Landell menade att man skulle lära sig jobbet från grunden. Det innebar bland annat att jag fick ta hand om ett områdesdistrikt i Örebro där det bodde en befolkning som var den allra fattigaste – grovarbetare och pappersarbetare. I det distriktet hade vi ett ombud som inkasserade premier för både sak och liv och det ombudet hade blivit sjuk. Då sa Åke: Du får ta hans jobb och gå ut och inkassera premier under en månad, för du ska lära dig förstå vilket jobb det är som de har, inkassombuden. Att inkassera en premie på kanske en krona och femtio öre i veckan och man kommer dit, man ser att någon rör sig bakom gardinerna. Man knackar på dörren. Ingen kommer och öppnar. Kunderna hade redan sett att man var på väg. Man fick alltså återvända och komma tillbaka veckan därpå. Men det var lärorikt, man fick se hur jobbet verkligen tedde sig.

Åke Landell sade också: Du ska ta tips själv någon gång. Han menade att jag skulle gå ut till kunderna och jobba direkt med att teckna livförsäkring. Och det gjorde jag någon gång och det är en mycket intressant historia som jag här kommer att återge. Jag kom hem till familjen, bara mannen var hemma och vi resonerade lite grann och kom fram till att han inte var intresserad av någon kapitalförsäkring. Han tycktes mera ha intresse för en ren riskförsäkring. Mannen var inte grupplivförsäkrad, så en dödsfallsförsäkring var väldigt befogad. Jag förklarade skillnaden mellan de här försäkringarna. Jag gjorde en jämförelse med en brandförsäkring. En brandförsäkring är bra att ha *om* det skulle brinna. Men man kan ju inte säga om när det gäller en dödsfallsförsäkring, för det enda vi säkert vet är ju att ett dödsfall inträffar. Han var införstådd med detta och tyckte att han nog skulle teckna den där försäkringen. När vi var överens kom

hans hustru hem, så jag fick ta samma visa med henne. Och jag sa då att, ja, ett dödsfall vet vi ju att det måste inträffa, men vi kan ju inte förutse tidpunkten. Hon svarade mig att nej, det behöver väl inte inträffa. Jag tänkte att hon måste ha missförstått mig. Så jag tog det en gång till, men hon svarade återigen, att det där dödsfallet, det behöver väl inte inträffa. Hur löser man det? Som tur var gick min blick runt väggarna och så fick jag se en tavla och jag förstod att hon tillhörde Jehovas vittnen. Hon sa så här: Den som lever rättfärdigt här på jorden, den går in i det eviga riket vare sig den är död eller levande. Jag förstod att här gick det inte att föra en diskussion. Jag tittade henne djupt i ögonen och sa: Ja, är man fast övertygad om den saken då ska man givetvis handla därefter. Men förlåt en liten fråga, fortsatte jag: Hur lång tid går ni omkring på denna förgängliga planet som vi kallar jorden? Ja, cirka 20, 25 år, svarade hon. Ja, men det är ju just en sådan försäkring som jag har föreslagit din man. Det som händer efter de här 20 till 25 åren det tar herren Jesus hand om. Men under de här 20 till 25 åren, då behövs försäkringen. Jaså, svarade hon, är det på det viset, då är jag beredd att acceptera den. Så det tecknades en sådan – en dödsfallsförsäkring som gällde i 25 år med ett försäkringsbelopp på 10 000. Om hon sedan gick lycklig in i det eviga riket, det må vara en annan sak.

När jag berättade den här historien när jag sedermera kom ner till Småland så fick jag ganska snart ett öknamn. Och det lustiga det är att namnet på den mannen förekom i TV bara för någon månad sedan. Jag blev kallad Målle, efter predikanten Målle Lindberg.

Flera ljuspunkter visade sig i Örebro: Vår dotter Gunbritt föddes 1955. Men det skulle komma en tid också då Örebrotiden var över. Jag skulle, om jag hade skött mig väl, bli DO någonstans. Och då fick man ändå skriva ner vilka önskemål man hade. Jag skulle alltså bli DO från 1 januari 1957 och jag hade sett att ett kontor skulle upprättas i Lindesberg. Jag älskade Bergslagen. Jag tyckte att bergslagsborna pratade så härligt, de hade en så skön dialekt. Jag tyckte att alla pratade som Joel Persson i Folksam eller som Arne Geijer i LO. Och jag önskade mig Lindesberg som förstaval och blev jag inte förflyttad dit så skulle jag gärna vilja verka i Kumla därför att jag kände Närkeslätten från Örebro ner till Aspa bruk mycket väl. Jag hoppades alltså på det. Så kom det ett brev daterat den 30 oktober 1956 och i det brevet står:

”Härmed får vi skriftligen bekräfta att Folksams styrelse beslutat att från årsskiftet utse dig till distriktsombudsman och chef för livdistrikt 228 i Nybro.”

Jag hoppar över resten. ”Självklart behöver vi diskutera med dig de olika detaljerna, men vi är övertygade om att du ska klara den här arbetsuppgiften. Med

hälsning, Försäljningssektionen, Arvid Cederquist och Sture Rimmerfeldt.”

Ja, försök sätta er in i hur jag kände mig i det ögonblicket. Jag var ledsen. Jag var arg, nästan förtvivlad. Nybro! Var ligger det? Jaså, utanför Kalmar. Nu måste jag naturligtvis skriva ett svar till de där herrarna på HK (huvudkontoret) och tala om vad jag tycker. Och dagen efter skriver jag följande till Sture Rimmerfeldt:

”Ovisshetens slöja har dragits åt sidan genom det meddelande jag fått från försäljningssektionen angående min placering. Det ska bli roligt att få mäta mina krafter på ett nytt område och jag hoppas att min egen vilja till framgång i kombination med småländsk envishet ska motsvara de förväntningar man inom Folksam styrelse ställer sig. I den förhoppningen ett hjärtligt tack.”

Ja, sådan respekt för cheferna på försäljningssektionen hade man på den tiden. Man tog helt enkelt skeden i vacker hand.

Tiden i Nybro

Ja, så var det klart med min placering. Det skulle bli Nybro. Och innan jag lämnade Örebro fick jag några visdomsord av Åke Landell. Han hade ett speciellt sätt att uttrycka sig, han nästan spottade fram orden. Och han sa ungefär så här: ”Kom ihåg, Lennart, kom ihåg, var du än kommer, skaffa de rätta kontakterna. Räkna inte med att du ska få stöd i hjälp till ombud, om du inte själv är beredd att ge ett handtag. Det är ett kontaktjobb från början till slut att vara DC.”

De orden har varit en ledstjärna för mig hela tiden. Väl nere i Nybro tog jag snabbt kontakt med den kooperativa och den fackliga och politiska arbetarrörelsen. Jag fick ett otroligt pampigt mottagande när vi kom ner den 2 januari 1957. Musikkårer spelade, och fyrverkerier, och det var helt fantastiskt. Och jag sa till Sylvia: Det här var väl ändå att ta i. Nu visade det sig att Nybro firade 25-årsjubileum som stad också och det kanske i någon mån bidrog till de här arrangemangen.

Det var något nytt också att inte ha något kontor, utan att ha det hemma i bostaden. Ombuden kom utifrån landet och de kom upp till distriktet för att få kaffe och förhoppningsvis hade de lite anskaffning (försäljning) med sig. Mitt distrikts geografi var Nybro ner till Blekingegränsen och upp till och med Mönsterås. Nybro var en liten stad och där rådde småstadsmentalitet. Det hade bara gått en vecka när Sylvia kom in på posten och det tisslades och tasslades och hon hörde att man mumlade om att det här var den nya Folksam-chefens hustru. Jag skojade med min son Erik: Nu när pappa är ute och arbetar väldigt mycket, då får du vara hemma här och vakta mamma. En kväll hade ett ombud – Olle Berg – varit uppe och Erik satt uppe hela tiden och Sylvia sa att han borde gå och lägga sig. Du ser

så trött ut, sa hon. Nej, jag ska vara uppe, sa han. Det gick inte att få honom att gå i säng och dagen därpå sa Erik: Pappa, igår var Olle Berg här på kvällen, men jag satt uppe hela kvällen och vaktade mamma. Min son tog sin uppgift på verkligt allvar.

Kalmar och Nybro – det finns anledning att säga något om de städerna. De vänner som kom och hälsade på oss i Nybro skulle förstås alltid in till Kalmar, men vi var ju Nybroiter och kunde aldrig acceptera Kalmar som stad. När vi skulle åka till Kalmar sa vi att vi skulle åka till hamnen. När Nybroiterna kom till Kalmar så uppfattades Nybroiterna som landsortsbor. Kalmarborna sa då att det syntes att det var bönder i stan för de hade galoscherna på sig. Så var det jämt och ständigt en strid på kniven mellan Kalmar och Nybro.

En annan sak som är typiskt småländsk är att de ungdomar som man skulle teckna försäkring på alltid måste "fråga far först". Och säger far att det gått bra i alla tider, så går det nog bra nu också, så inte behöver du någon försäkring. Ja, då är det så. Det märkliga är att det här gällde högt upp i åldern. Jag hade ett ombud i Blomstermåla, han hette Sture Svensson, han var 60 år och var ett duktigt ombud. Jag hade också anställt hans måg, Börje Carlsson, som ombud. Jag var uppe hos dem, hade varit ute och gjort några affärer och efteråt skulle vi dricka lite kaffe. Vi skulle också ta en liten poängpoker. Det var inga stora summor – bara fem- eller tioöringar kanske. Och Sture var som sagt 60 år. Och vi satt där med våra kortlappar. Då tittar Sture ut genom fönstret och säger: "Far kommer, far kommer – ta undan kortleken, ta undan kortleken!" Och han fick bråttom att få bort pengarna från bordet. Hans över 80-åriga pappa kommer då in och säger: "Jaha, här sitter ni och har det bra." "Ja, vi har varit ute och skrivit försäkringar så vi skulle ha en kopp kaffe nu efteråt." Han 60 år gammal och pappan över 80 – han kunde inte visa att han spelade lite kort om några ören.

Det finns många konstiga Ortsnamn i Småland. Det fanns ett litet glasbruk i Nybro som tillverkade glödlampor. Det heter Flerohopp – hur kan man få ett sådant namn? Det grundades av tre invandrare och de hette: Fleetwood, Rothleb och Hoppenstedt och alla tre skulle ge sitt namn till bruket. Det här är ju verkligen Glasriket: 27 bruk fanns runtomkring mig och jag skulle en kväll ner till en plats som heter Långasjö, som ligger en liten bit utanför Emmaboda, och skulle sedan fortsätta ner mot Moshult. Den som är bevandrad i Vilhelm Mobergs böcker känner till ordet Moshult – det var där han stod på stationen, där han gick i skola och det var inte långt därifrån som han hade sitt föräldrahem. Det tillhörde Algutsboda socken. Jag besökte ordföranden i hembygdsföreningen, och jag berättade att jag var väldigt intresserad av Vilhelm Moberg, att jag hade läst mycket av honom. Jaså, sa han, då kanske du skulle vilja träffa Vilhelm Mobergs gamla mor, som nu

bor på ålderdomshemmet. Ja, naturligtvis, sa jag, det skulle vara en upplevelse. Så vi fick gå upp och hälsa på henne. Hon sa inte så mycket, hon var 95 år, hon dog året därpå. Men en sak kommer jag alldeles särskilt ihåg att hon sa. ”I ska inte tro att det är sant allt det Ville skriver.”

Vi fortsatte vägen fram – en liten grusväg – och då säger ordföranden i hembygdsföreningen: ”Kan du se här att det på vänster sida har funnits en bebyggelse en gång?” Jo, det kunde man ju se. Det fanns lite fruktträd där och var inte särskilt skogbevuxet. ”Och vad ser du på andra sidan?” fortsatte han. Jo, det var en ”holja” – en liten vattensamling. Ja, här är det enligt folktron att Raskens Ida kastade tygstycket – det tyget som hon köpt av knallen som gick på vägen. Man kan väl tro vad man vill om den saken. Men det lever kvar i folktron och jag tycker att det ska få fortsätta att göra så.

Vad finns det fler för trakter som det är värt påminna om? Jo, Dackebygden. Jag undrar om man kan finna mera tassemarker än i Dackebygden. De sträcker sig från Bergkvara ute vid kusten, över Torsås och fram till Vissefjärda. När jag har varit ute och tecknat försäkringar har jag alltid försökt följa en mjuk linje. Men det finns vissa tillfällen när jag tar till storsläggan. Det är när utomstående personer, eller släkt, lägger sig i ett samtal där jag har kommit överens med kunden om att en viss försäkring är bra för kunden, det här vill kunden ha och så är det andra som vill sabotera det.

Det här hände nere i Gullabo. Jag är hemma hos Kerstin och Sven Pettersson, vi sitter och pratar och har kommit överens om att de vill ha en efterlevandelivränta. Den skrivs ju på så sätt att det är en ER 25:12 (tabell- eller tariffbeteckning) och den skulle vara på 1 000 kronor i månaden. Det betyder att om ett dödsfall inträffade inom första året, skulle vi utbetala till hustrun 1 000 kronor per månad i 25 år, alltså sammantaget 300 000 kronor. Men skulle det inträffa ett dödsfall senare, skulle beloppet trappas av efter en viss skala. Betalningstiden för försäkringen var tolv år. Makarna Pettersson tyckte att det här var ett bra skydd, det var ett bra skydd för Kerstin. När vi blivit överens om detta kommer Kerstins bror in. Han undrar vad vi håller på med. De berättar och han säger: Det där tycker jag inte alls ni behöver. Jaså, tänkte jag och tog fram ett anteckningsblock och började kallprata med Olle. Jaha, du är bror. Ja, jag är bror till Kerstin här. Det här var i samma veva som Ingemar Johansson hade knockat Floyd Paterson, alltså 1959, så vi fick ju lite extra att snacka om. Tiden gick och under tiden gjorde jag en del noteringar på ett anteckningsblock. Och när jag hade skrivit färdigt så vände jag mig till brodern: Hördu, sa jag, jag skulle vilja ha din namnteckning på det här papperet. Jag har här skrivit att du ska skriva under att jag är beredd att utbetala kronor 300 000 till min syster Kerstin, därest min svåger Sven skulle avlida inom

ett år. Skulle han avlida vid en senare tidpunkt betalar jag enligt en fastställd skala enligt nedan. Jag vill att du skriver under det här för de är intresserade, de tycker att det här är bra och du säger att de behöver inte det här. Då utgår jag ifrån att du som nära anhörig är beredd att betala ut de här 300 000 kronorna till din syster. Så var snäll och skriv på det här papperet så ska jag avlägsna mig för då får de ju en försäkring gratis här. Det skriver jag ju inte på, sa brodern. Då så, sa jag och vände mig till Kerstin och Sven. Där ser ni vad släkten är värd när man bäst behöver deras stöd. Fundera på vad vi har sagt, ni behöver inte bestämma er nu, jag ringer imorgon och så får vi pratas vid då. Jag ringde dagen därpå och det var ett väldigt trevligt samtal. Sven bestämde sig för försäkringen och inte nog med det. "Varför ska inte Kerstin också ha en liknande försäkring?" sa han. Det blev således två försäkringar tack vare att brodern varit så obstinat.

Hur gick det då rent resultatmässigt? Det är klart att det ska ju inte jag svara på. Det skulle bli för subjektivt. Men jag tar hjälp av en kollega som var centralchef i Karlskrona och som hette Lennart Hullberg. Vi hade en tävling mot Karlskrona-distriktet som hette Pangrallyt. Han skickade ut ett cirkulär till ombuden. I det cirkuläret står:

"Pangrallyt ja, där har vi ju visserligen det bästa ombudet i Erik Pettersson som bor nere i Ronneby, men sen är det Nybro, och Nybro, och Nybro för hela slanten. Och det betyder att vi ligger väldigt dåligt till i förhållande till Nybro. Vad ska vi göra? Visserligen har vi inte samvete att använda Nybros metoder för DC i Nybro är rena proffsen i poker. Och han spelar av sina ombud en massa pengar, som de får betala tillbaka i form av anskaffning. Det är visserligen ett effektivt sätt att betala av sina spelskulder på och ur anskaffningssynpunkt, men vi har ännu inte velat ta till så pass hårda metoder. Men blir det ingen ändring då måste väl även vi överväga att prova Nybro-receptet. För ni ska nämligen ha klart för er att vi slåss mot en av landets mest effektiva ombudskår när det gäller aktivitet och självverksamhet. Och då vill det till att vi provar alla möjligheter."

Ny flytt

Tiden går och vi är nu framme vid år 1959. Jag får besök av Arvid Cederquist och Sigvard Bevervik. Jag förklarar för dem att jag inte vill ha familjegrav i Nybro. Sylvia trivdes inte alls, jag var ju ute för det mesta så det gick väl någorlunda för mig. Och det blev då, så småningom vid årsskiftet, möjlighet att söka ett distrikt uppe i Mälardalen. Jag ville ju gärna dit. Vi ville komma närmare Gävle eftersom vi hade våra föräldrar där uppe. Eskilstuna skulle bli ledigt. Och Eskilstuna hade fördelar. Där var en stark Kooperation och en stark arbetarrörelse. Det var intressant för

mig. Dessutom tyckte jag att jag nu hade gjort de tre åren där nere i Nybro och hade lyckats rätt så hyggligt. Nu kunde jag väl få komma till ett distrikt som bättre passade mig.

Jag fick då återigen ett brev från Arvid Cederquist och Sture Rimmerfeldt där de hade utsett mig till chef för distrikt 280 i Eskilstuna. Det var med en lite nöjdare inställning som jag svarade på det brevet.

Så här skrev jag till Sture:

”Jag har mottagit den skriftliga bekräftelse att jag av Folksam utsetts till chef för distrikt 280 Eskilstuna vill jag på detta sätt framföra hälsning och tack samtidigt som jag vill uttala min förhoppning om att Eskilstuna-stålet ska ge min småländska envishet den rätta skärpan till gagn för både kunder, företag och mig själv.”

Och på det viset blev det alltså en flytt till Eskilstuna.

Så kom jag då till Eskilstuna år 1960. Det var många av kollegerna som hyste lite oro för jag skulle ju efterträda Erik Lundberg, som kallades för Ensamma Vargen. Det var en DC som hade hög försäljning, han arbetade alltid tillsammans med ombuden för att försäkringarna skulle bli större. Jag tog omedelbart kontakt med ett ombud som var legendariskt i Eskilstuna. Ombudet hette K.G. Eriksson och hade börjat som ombud redan 1924 och var pensionerad lokförare. Han tog mig med till en restaurang som hette Pilkrog och jag bjöd honom på mat. När vi sitter där, pekar Eriksson på två grånade män som sitter i andra hörnet. Eriksson säger: De där två männen ska jag se till att du får träffa, jag ska presentera dig för dem. För de där två ska du respektera. Jag tittade dit och såg den ene. Han hade ett både grått och glänsande vitt hår, som låg i vågor. Den andre var också gråhårig, med kal hjässa och sedan stod håret som en kvast runt öronen. Vi gick fram till dem, Eriksson presenterade mig och då såg jag att den ene hade jag träffat en gång tidigare. Det var Gust. E. Andersson. Han var ordförande i Folksams stämma på 1950-talet. Jag hade deltagit i en konferens på Medborgarhuset där han hade suttit ordförande. Så jag nämnde det till honom och sa: Vi känner inte varandra personligen, men jag har träffat dig förr. Den andre mannen var Conke Jonsson, tidigare landshövding i Västerås. Jag hade sedermera god kontakt med i synnerhet Gust. E. Andersson. Han ringde mig alltid när han skulle till socialdemokratiska tjänstemannaföreningens möten och frågade om han kunde få bilskjuts, han hade nämligen svårt att gå. Så man kan säga att jag på så sätt lade grunden till det samarbete som jag hade med både Kooperation och arbetarrörelse.

Efter bara tre månader i Eskilstuna hade familjen blivit ännu större: Då föddes vår dotter Inga Theresia den 22 mars.

Och 1963 fick jag kontor på FK (fältkontoret). Folksam hade ju en central (kon-

torslokal) i Eskilstuna med chefen Edvin Heljedal och nu skulle jag, som skulle verka inom det andra livdistriktet, få komma in där och få eget kontorsutrymme. Det tyckte jag var en stor fördel därför att det alltid är lite jobbigt att ha kontor i bostaden. Både kunder och ombud kom och besökte oss i bostaden och den låg inte särskilt centralt. Att få komma mera i centrum i stan hälsade jag med tillfredsställelse.

Vi hade en stor försäljningskampanj 1960 och det berodde på att det var en stor era som inleddes för Folksam centralt. Folksam hade invigt ett nytt och fint kontorshus i Skanstull. Och varje distrikt fick hylla Folksam på det sätt som man fann lämpligt. Jag gjorde i ordning en tavla och på den står skrivet:

”Från Praktiska Liv till aktiv i liv. Pionjärens tro på uppgiften förenat med folk-rörelseintresset gav en plattform fast såsom klippans grund. Lik en minaret skjuter du upp mot rymd och ljus, en vägledande fyrbåk för en tryggad framtid. Distrikt 280 i Eskilstuna vill på detta sätt giva stålets skärpa till de idéer vilka ska bana väg i 60-talets samhälle. Vår förhoppning gäller Epok Skanstull idag och morgondag: Ej plats må finnas i Parkinsons lag.” Skanstullsskrapan avbildades och högst upp stod en figur som skulle föreställa Seved Apelqvist och från taket kastar han ner boken med Parkinsons lag.

Hur kan man egentligen lyckas i DC-jobbet? Utan en hustrus hjälp tror jag aldrig det skulle kunna gå. Jag har ett bra exempel på det:

År 1961 arrangerade vi en tävling mellan distrikten och den tävlingen – första pris – bestod av en resa till Orienten. Jag hade då turen att vara med och vinna en sådan resa. Det var vanligt att man skickade cirkulär också till försäljningssektionen på huvudkontoret för de ville alltid få upplysning om de sökta försäljnings-siffrorna och de siffrorna fanns ju med i cirkulären. De var ett mått på aktiviteten per distrikt. Mitt distrikt hette ”hänt och gjort på vår ort”. Då ringer i början på december 1961, jag är nere i Orienten, Åke Hjelm till min fru Sylvia och frågar: Sylvia, ska vi hjälpa dig med cirkuläret så att det kommer ut ett till ombuden? Vi vill också ha ett exemplar. Vadå hjälp? svarade Sylvia. Ja, du vet det ska ju vara ett cirkulär varje månad. Du har cirkuläret imorgon, det har jag gjort redan, svarade Sylvia. Så här ser det ut:

Det är jag och en kamel som går ute i öknen och skriver: ”I november månad hade vi ett resultat av 273 606 – ett gott resultat som jag vill tacka er alla för. När Lennart for ut på sin sagolika resa hade vi 177 903. Då var jag ganska pessimistisk. Jag tänkte att nu blir det väl inte mer. Men med de fina ombuden som finns på distriktet hade jag inte behövt vara orolig. För de dagar jag bär ansvaret i december hyser jag heller inga farhågor utan vet att ni alla kommer att göra ert bästa. Det är roligt för mig om vi kan ha en välkomsthälsning när han anländer till vinterkylan

här hemma. Eftersom december är en stor helgmånad, och folk får mycket att pyssla med ju närmare jul vi kommer är det bäst att sätta igång med månadsansaffningen så fort som möjligt. Än en gång tack för november och välkommen igen i december. Hälsningar Sylvia tf DC”

Jag brukar säga: Med en sådan hustru kan man inte misslyckas.

Ibland har folk frågat mig: Har du inte blivit erbjuden andra jobb i Folksam? Jo, det har jag, år 1962. Folksam drev då 4M-kampanjen – en kampanj som gick ut på Människan, Miljön, Maskinen och Motionen. Sture Rimmerfeldt hade anlitats som talare i Eskilstuna. Efteråt var vi nere på Stadshotellet och åt en bit mat. Då tog Sture upp frågan om jag skulle vilja börja på HK som organisationschef. En ny befattningshavare skulle avlasta Arvid Cederquist och Gert Karlsson. Den personen skulle hålla i kontakterna med fältet och vara behjälplig i alla sådana frågor. Jag bad att få fundera på saken. Här är slutet på mitt svar: ”Vill så till sist understryka att jag har intresse för uppgiften, men vill samtidigt framhålla att fältjobbet för mig är så intressant och så stimulerande att jag av den anledningen tackar nej till erbjudandet.”

Jag har alltså varit på fältet hela tiden och trivts med den uppgiften. Då kan man kanske fråga sig vem som anställdes istället för mig? Jo, det blev Pereric Jälmevik.

År 1964 fick vi en ny organisation i Folksam. Jag vill nog beteckna den som den mest lyckade organisationsförändringen vi haft. Vi fick då gemensam liv- och sak-DC. Tidigare hade det varit en dualism mellan centralchefen som var ute den ena kvällen med ett ombud och så kom Liv-DO nästa kväll – den ordningen var inte bra. Vi borde hela tiden ha haft gemensam liv och sak, vilket ju nu också blev fallet. Men det var ändå lite strul i början i Eskilstuna. Skälet till det var att jag hade mitt eget distrikt och så hade jag en aspirant på det andra – det var Erik Björklund. Han var på kurs för det mesta, så jag fick ansvaret för även det distriktet. Så hade det tillkommit ett nytt distrikt där man skulle tillsätta en ny DC. Men ingen distriktschef kom. Så jag fick ansvara för alla tre distrikten. I reklamen hade vi sagt att det här skulle vara bättre för kunden, vi skulle kunna ge mera service, men jag såg det då tvärtom. Jag kunde ju inte klara alla tre distrikten. Till sist sa jag till Knud Jernberg på huvudkontoret att han måste komma ner till mig, så att vi kunde diskutera igenom saken. Den 1 april anlände så en ny DC. Han hette Gunnar Forslund.

Så småningom blev organisationen sådan att man tillsatte särskilda bil-DC och särskilda K-DC (distriktschefer för kollektiv försäkring). Det tyckte jag också var i sin ordning.

När vi nu är inne på DC i Eskilstuna så kräver det nog ett särskilt omnäm-

nande. För att bli DC i Eskilstuna krävdes inte enbart kunskap i försäkring, man måste också kunna handskas med en kortlek. Jag och Gunnar Forslund, vi kunde ju det där, likaså Kurth Hovling, och Gunnar Swahn. Bertil Sylvén var väl inte så hemma på det, men vi lärde upp honom. Det blev så småningom något av en specialitet och ett särmärke för Eskilstuna och Sörmland. Det kan väl helt enkelt uttryckas på det sättet att vi fick namn om oss att spela. Man kallade oss för Eskilstuna-maffian. Nere i Småland hade jag ju ett annat namn, nästan som en frälsare, Mälle. Här blev det raka motsatsen. Här blev jag kallad Don Corleone. Det här tog sig uttryck på en stor konferens som vi arrangerade 1969. Vi var klädda i svarta skjortor, vita slipsar, var och en hade en pistol och jag hälsade konferensdeltagarna välkomna och på en given signal drog jag av en skotts salva och alla de andra rusade in och drog av sina salvor. Det luktade krutrök i hela stadshotellet. Om något sådant skulle hända idag skulle polisen troligen rycka ut i tron att det var ett överfall. Det blev i alla fall en kul grej och jag sa: Det här är startskottet för en ny era i Folksam!

Utbildning, vård av beståndet och laganda

Det som varit vägledande för mig under hela min tid i Folksam är att utbildning är A och O för ombuden. Jag ansåg att det egna beståndet var det viktigaste för ett ombud att bearbeta. Man behöver inte hela tiden jaga nya kunder. Om det är så att man har en kundkrets och sköter den väl, då har man hela tiden möjlighet till ökad försäljning. Jag liknar det med att kundbeståndet är som en källa. En källa blir bara bättre och bättre ju mer man öser ur den. Låter man bli att ösa ur en källa så blir vattnet skämt och unket och till sist blir vattnet odrickbart. Så är det med det egna kundbeståndet. Det genererar, det blir bättre, det blir som vågor på det där vattnet och det ombud som sköter beståndet rätt kommer alltid att ligga i topp på ett distrikt. Jag fick många av ombuden – inte alla – men många, att acceptera den här tankegången.

Det gällde också att skapa laganda på ett distrikt. Det betydde enligt min mening väldigt mycket. Att få känsla för distriktet, att jobba för det. 1968 var vi samlade på upptaktskonferens i Linköping. Där deltog Klas Back, Arvid Cederquist och andra och jag hade fått uppdraget att hålla ett anförande om kontakt med ombuden. Min rubrik var Från medlemsvård i SSU och SAP till ombudsvård i Folksam. Där tog jag upp de olika former som man kunde använda för att skapa ett intresse för ombuden, skapa intresse för det egna distriktet, känsla för att det inte bara är de här kronorna – ersättningen – som är avgörande. Det är också gemenskapen som betyder mycket. Jag införde något som hette frufrikväll. Det

betydde mycket på den tiden för då var de flesta fruar hemmafruar. Detta kunde jag till exempel säga till ombuden: Den 18 april får du under inga omständigheter gå ut och teckna försäkring. Det är teckningsförbud den kvällen. Din fru ska vara på Jernbergsska gården tillsammans med mig och Sylvia för en trivsamt frufrikväll. Till dess ska du göra ett resultat som gör det möjligt för din fru att närvara vid den här sammankomsten.

Det var sådana exempel som jag tog upp och jag avslutade det hela ungefär så här: Det finns vid tillfällen som dessa, när nästan hela Folksam styrelse är närvarande, anledning att upprepa tidigare känt faktum, att den viktigaste personen i Folksam inte är verkställande direktören, inte regiondirektören, ej heller DC:n, utan det är kunden. Känslan och kontakten mellan ombudet och hans närmast överordnade distriktsledare är av sådan vikt att de direkt kan avgöra om Folksam under sitt sjunde decennium, näst samhället, kommer att vara den främsta trygghetsfaktorn för hela svenska folket.”

Det togs emot och blev uppskattat. Jag fick sedan göra en kopia på mitt anförande och skicka upp det till HK.

Politiskt intresse och andra engagemang

Vi är nu vid 1968. Under 60- och 70-talet var jag i stor utsträckning politiskt engagerad. När jag kom till Eskilstuna blev jag under fem år sekreterare i den socialdemokratiska tjänstemannaföreningen och sedan ordförande under lika många år. 1970 genomfördes kommunsammanslagningen och då blev jag ledamot av kommunfullmäktige och skulle sitta där i fyra perioder fram till 1982. Samtidigt tillhörde jag arbetarkommunens styrelse. Utöver de politiska uppdragen blev det så att jag fick andra kommunala uppdrag, som till exempel i Stiftelsen Hyresbostäder, Parken, Zoo. I Folksam tog Företagsnämnden (ett samverkansorgan mellan företagsledningen och personalen) ganska mycket tid. Jag var ledamot av Företagsnämnden i elva år och det i sin tur genererade andra uppdrag, bland annat som ledamot i en kommitté som kallades för säljstödskommittén. Pererik Jälmevik, Bosse Engström och jag ingick i säljstödskommittén. Jag kom också med i den regionala säljstödskommittén. Dessutom verkade jag som ordförande i Kooperativt Forum för de kooperativa företagen i Eskilstuna.

Och Folksam, kan man säga, utökade själva bördan i DC-jobbet. Vi arrangerade till exempel en omfattande miljövardskampanj år 1972. Den kampanjen skulle jag hålla i. Vi anlidade bland annat Hans Palmstierna.

Men man kunde ju fråga sig: Kunde Folksam tolerera att jag ägnade en stor del av min tid inom politiken? Jag frågade faktiskt Gert Karlsson, som då var mark-

nadschef i Folksam, vid ett tillfälle, han hade ju själv varit politiskt engagerad. Han svarade att så länge jag presterade ett resultat som Folksam var helt nöjd med och så länge arbetet på distriktet gick bra så lade sig Folksam inte i hur man disponerade sin tid. Gert Karlsson var också ganska förvissad om att jag pratade Folksam när jag var ute och träffade folk. Och det stämmer. Jag pratade Folksam så ofta jag kunde.

Folksam var alltså aldrig avogt inställt till mitt engagemang. Visserligen kunde jag sitta på sammanträden under dagen, och då fick jag göra jobbet på kvällen. Så det gick bra.

En annan sak som kan vara av intresse att belysa är samarbetet inom företaget, eftersom jag var med i Företagsnämnden. Och jag får nog säga att jag tyckte att samarbetet var bra – på hög nivå – men det var sämre med cheferna på mellan-nivå. Och de blev ju allt fler och fler. Jag fick en känsla av att de inte riktigt förstod DC – inte bara mig, utan DC-kåren i sin helhet. Vi DC, vi kunde ställa upp för företaget hundra procentigt med inställningen att vi stod eniga utåt, men med öppen diskussion inåt. Vi krävde högt i tak för de interna diskussionerna. Men många mellanchefer uppfattade detta som kverulans. Men det var inte kverulans. Det var ett uppdämt behov helt enkelt som vi bar på. Det behövdes en ventil där vi kunde få tala om vad vi tyckte och tänkte. Där måste jag nog säga att det skar sig emellanåt.

Sen kan man prata om ett annat samarbete, nämligen det mellan olika personalkategorier. Det samarbetet fungerade inte alltid perfekt. Det var vattentäta skott mellan säljsidan och skadesidan. Jag vill nämna ett exempel: En kund kommer upp till skadesidan, han får skadan behandlad, det är en bilskada och det är väl ok. Skadehandläggaren kanske konstaterar att den här personen inte har sin hemförsäkring eller sin villahemförsäkring i Folksam. Han har bara bilen försäkrad. Det är ju, vill jag påstå, ett fel att inte meddela det till den andra gruppen som sysslar med försäljning. Ur kundens synpunkt gör vi honom en björntjänst om vi inte ser till att kunden också får sina övriga försäkringar tecknade i Folksam, inte minst därför att de sammanlagda självriskerna vid skada då blir lägre. Jag brukade kalla det här för Blindkappa och Vidvinkelspegel. Blindkappa bar de som bara såg bordet framför sig. De hade blindkappa för ögonen och en sådan ska en människa inte bära. Blindkappa hör hästarna på Solvalla till, för de skyggar för sådant som kommer från sidan. Men en anställd på Folksam ska kunna se åt sidorna, inte bara rakt fram. Nej, ta bort blindkappan och sätt in vidvinkelspegeln, det vill säga sådana som Folksam under en tid lanserade och som vi gav till bilisterna. Då kunde man snegla lite åt sidorna och få ett mer vidgat seende åt både vänster och höger, och vad finns det där, kanske finns där något som är bra för kunden. Alltså: Vid-

vinkelspegel behövs, men inte blindkappa.

Samverkan med sparbankerna

Men nu åter till Eskilstuna. Jag kommer nu in på något som heter Sparbankssamarbetet.

Vi drev försöksverksamhet och skulle införa något som hette Servicekontot. Försöksverksamheten skulle drivas i Eskilstuna. På huvudkontoret tillsattes en kommitté som höll i de tekniska detaljerna. Därtill tillsattes en kommitté som skulle ta fram marknadsföringsmaterial. Den kommittén bestod av Gert Karlsson från Folksam, Bernt Gröön från Sparbanksföreningen och så jag. Jag minns när vi hade suttit i sammanträde hela dagen, vi satt därefter på hotell Malmen och åt och vi resonerade fram och tillbaka för att försöka få till stånd en lösning på inriktningen för marknadsföringen. Gert Karlsson och Bernt Gröön pratade medan jag satt och funderade. Efter en stund sa jag ungefär så här: Vi måste få DC att acceptera det här, vi måste få studs på det här, vi måste omfattas, det måste hända någonting. Vad är det för sång man sjunger idag i hela Sverige? Jo, det är den där Jag tror, jag tror på sommaren. Ska vi inte ha en sång om servicekontot och det samarbetet som bygger på den? Gert och Bernt tyckte det var en bra idé, men tillade att det är lätt att säga tulipanmaros, men gör det! De pratade vidare och jag tog ett papper och började skriva och efter en stund sa jag: Kan vi ta det så här? Nu är jag ju som Egon Kjerrman – en som sjunger hellre än bra – och nu ska jag försöka på den här melodin:

Jag tror jag tror på Folksam Liv,
jag tror jag tror på Folksam Bil,
jag tror jag tror på Folksam Brand,
ty dessa tre går hand i hand.
Ta jättekliv med Sparbanksgiv.
Servicekonton bara skriv
Skydd o trygghet, slant på bank.
Ingen sen ska vara pank.

Gert och Bernt tog den på en gång. Sången fick en liten följdtext också.

Det är semestertider och jag hälsar på Karl-Oskar Norén som är DC i Katrineholm – vi är på hans sommarställe. När vi sitter där kommer en bil och ur kliver Pereric Jälmevik. Jag ringde till Sylvia, sa han, och fick veta att du var här. Kan du komma upp till Stockholm i augusti, till Saltsjöbaden, Stockholms DC ska ha

upptaktskonferens och vi vill att du ska upp och frälsa dem med den där sången. Ja, om det kan hjälpa så är jag väl inte ovillig att komma, sa jag. Jag kräver bara att du ser till att den här sången finns – ett exemplar till varje DC. Sen får varje DC trycka upp till sina ombud, för det är ju de som sedan ska frälsas. Jag åkte upp till Stockholm. Kanske gick det lite tungt i början, men så småningom hade jag pepat upp församlingen och till slut tyckte jag att det lät riktigt bra.

En annan sak som jag är och har varit intresserad av är demokrati och medinflytande. Men jag har ibland kunnat se att inflytande och demokrati inte får innebära handlingsförlamning och beslutskramp. Vi ventilerade ofta många frågor och de skulle förankras än här, än där. Och beslutsprocessen kunde bli för lång. Jag anser att man måste komma till skott innan tåget gått. Och här kom jag på kant med somliga kolleger. Men det hindrar inte mig i min uppfattning. Jag var ledamot av Folksams Företagsnämnd och jag tyckte att vi där hade en mycket bra dialog. Men ibland blev det förstås litet för omständligt innan det hände någonting.

Ett nytt kontorshus

År 1981 inträder en ny era. Då flyttade vi in i ett nytt kontor i Eskilstuna. Köpet hade gjorts och det hade påbörjats i mitten av 70-talet och bestod av ett helt kvarter i Eskilstuna centrum. Det var Folksams största satsning ute i landet. Fastigheten skulle kosta 80 miljoner och när sluträkningen kom hade bygget kostat 130 miljoner. Om detta blev det en mycket långdragen och omfattande debatt i Eskilstuna kommunfullmäktige. Det stötte på patrull redan från början, det var framförallt miljöpartiet och en del vänsterpartister, några också från den borgerliga kanten – så frågan blev långdragen. Folksam kritiserades eftersom man skulle riva det fina jugendhuset, Rydströmska palatset skulle få finnas kvar, men jugendhuset skulle skattas åt förgängelsen. Protestskrivelser skrevs under, man gick ut på gator och torg för att få namnunderskrifter. Folksam var så tillmötesgående att man ändrade ritningarna och behöll jugendhuset. Men trots det fortsatte debatten i fullmäktige. Det dröjde innan man kom till skott. Jag hade ju förmånen att följa det här från innerbanan under hela den tid jag tillhörde kommunfullmäktige. Jag minns slutdebatten väl. Den som tog till orda där var den moderate partiledaren Acke Trotzig. Jag glömmer aldrig hans ord. Han sa: "Har ni gått på baksidan av kvarteret Växlaren och sett hur det ser ut från Nygatan? Det är skrotupplag, det är cykelupplag, och det ligger en massa trasiga bilar och ett fallfärdigt ruckel på baksidan. Har ni bara gått på framsidan, men aldrig på baksidan och sett hur där ser ut? Där ser ut som en gammal trasig amalgamtand. När vi nu genom Folksams

försorg kan få en guldplomb i stadens mitt så ska väl vi inte försumma ett sådant tillfälle.” Jag är övertygad om att det här fick många på den borgerliga kanten att vända när den moderate partiledaren hade yttrat sig.

Då vi år 1981 kunde inviga den nya fastigheten, var denne Acke Trotzig och hans hustru de första personer som jag bjöd in på kaffe. Jag sade till honom att han på ett fint sätt hade medverkat till denna nya fastighet. Han blev mycket rörd och tacksam och vi gick runt och tittade på lokalerna. Att jag sedan hade andra debatter med honom, ja det är en annan sak.

Nu var vi i kvarteret Växlaren och bara det, tänkte jag, skulle vi kunna göra något av. Jag skickade en skiss till Folksam reklamavdelning. Jag ville ha en affisch där det stod: Folksam nu i kvarteret Växlaren. Och så skulle det vara tre spår och en gammal växel på bilden. Och så skulle det stå Rätt spår på 80-talet. Växla till Folksam. Jag fick inte ens ett svar. Folksam hade anställt en ny informationschef efter Rolf Jüring och den nye kunde jag inte alls förlika mig med. Jag minns inte ens hans namn.

1982 i augusti överlämnade jag ett konstverk som står utanför 21:an, Folksamhuset. Det är ett konstverk som heter Torggumman som skapades av konstnären Rune Hannäs. Jag överlämnade det som gåva från Folksam till Eskilstuna Kommun – det var kommunfullmäktiges ordförande som tog emot gåvan.

Jag har ibland fått frågan om jag aldrig tänkt ta anställning i ett annat försäkringsbolag? Den frågan är oerhört lätt att besvara: Den tanken har aldrig överhuvudtaget funnits. Aldrig någonsin. De värderingar som jag har i grunden sammanfaller med Folksam värderingar. Att jag sedan kan ha andra uppfattningar i vissa frågor, det är en sak, men i grunden finns samma värderingar. Nej, att gå över till ett annat bolag, det har aldrig föresvävat mig.

Har Folksam begått några misstag under de här åren? Ja, jag vill påstå att det är två stora misstag som Folksam gjort. Det ena var när vi införde och lanserade lantbruksförsäkringar. Folksam trodde att vi skulle kunna slå hål på Länsförsäkringsbolagen genom att gå in på deras marknad och försöka sälja lantbruksförsäkring. Det var, enligt min mening, fullständigt meningslöst. Vi offrade oerhört mycket pengar och kraft på detta. Vi DC fick åka till lantbruksskolor och lära oss arealbidrag, grisuppfödning och allt vad det hette. Fullständigt bortkastad tid! Arvid Cederquist, som jag tyckte var bra ur många synpunkter, var naiv på denna punkt. Han ansåg att vi skulle lägga förslag på lantbruksförsäkring, som i sin tur tvingade Länsförsäkringsbolagen att dumpa priset och därmed få mindre resurser inom till exempel sin villahemförsäkring. Detta var ingen lyckad satsning kanske mest av det skälet att vi fick eftersätta andra uppgifter. Kanske tappade vi till och med delar av vårt kärnrevir genom att vara ute på bondens marknad.

Det andra misstaget var SÅIFA-affären – det vill säga samarbetet med åkarna. Det var på ungefär samma sätt där. Folksam öste pengar på detta samarbete. Jag undrar hur många middagar som Folksam på den tiden bjöd på i samband med introduktionen av åkeriförsäkringen.

Så avslutningsvis:

Trots en del misstag, under min period i Folksam drevs vi av möjligheterna att ständigt kunna bli bättre. I många hänseenden och på det hela taget var det en lyckosam period både för Folksam och för mig och min familj.

Devisen ständiga förbättringar, den devisen vill jag också sända till Folksams nuvarande verkställande direktör, Anders Sundström. Min förhoppning är att Anders Sundströms morgondag i Folksam hela tiden ska präglas av viljan att nå ett allt bättre och bättre Folksam.

Därmed är en fältmans bekännelser till ända och jag hoppas att preskriptionstiden för somligt har gått ut.